

I betænkningen foreslog Strafferetsplejeudvalget endvidere et fælles kriminalitetskrav for alle indgreb i meddelelshemmeligheden uden samtykke, hvilket for teleoplysningernes vedkommende betød bortfald af den (før lovændringen gældende) særlige mulighed for at få teleoplysninger, når det skønnedes sandsynligt, at opklaring af en forbrydelse kun ville være mulig gennem de ønskede oplysninger, og foranstaltningen stod i rimeligt forhold til forbrydelsens karakter.

Ved teleoplysning forstås ifølge den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 3, at politiet (hemmeligt) indhenter oplysning om, hvilke telefoner eller tilsvarende kommunikationsapparater (f.eks. telex- eller telefaxapparater) der (i et bestemt tidsrum) sættes i forbindelse med en bestemt telefon eller andet kommunikationsapparat, selv om indehaveren af dette ikke har meddelt tilladelse hertil. Ved indgrebet får politiet altså ikke kendskab til kommunikationens indhold, men kun til dens eksistens. Indgrebet kan derfor siges at rumme en mindre grad af integritetskrænkelse end de øvrige indgreb.

Der opstod på baggrund af retspraksis i forhold til de gældende regler tvivl om, hvorvidt *lagrede* teleoplysninger skal behandles efter reglerne om edition eller efter reglerne om indgreb i meddelelshemmeligheden. Østre Landsret afsagde således den 22. februar 1991 (en utrykt) kendelse om, at det var reglerne om edition, der skulle anvendes ved lagrede teleoplysninger. Derimod anvendte Vestre Landsret den 8. april 1992, jf. Ugeskrift for Retsvæsen 1992, s. 638, reglerne om indgreb i meddelelshemmeligheden. Dette synspunkt er også lagt til grund i Højesterets kendelser, der er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1993, s. 1, og 1995, s. 374.

Domstolene stiller i dag krav om, at *både* de materielle betingelser for indgreb i meddelelshemmeligheden og de proceduremæssige krav til edition (høring af den, som indgrebet retter sig imod) skal være opfyldt, før der kan afsiges kendelse vedrørende lagrede teleoplysninger.

4.3.2. Udvalgets overvejelser

Udvalget har overvejet, om politiets adgang til (lagrede) teleoplysninger fremover (alene) skal reguleres af retsplejelovens regler om edition.

Et *flertal* i udvalget (15 medlemmer) finder ikke anledning til at foreslå ændringer af retsplejelovens regler om indgreb i meddelelshemmeligheden i form af teleoplysning.

Reglerne er udtryk for en afvejning af på den ene side hensynet til en effektiv kriminalitetsbekæmpelse og på den anden side hensynet til borgernes privatliv.

Efter flertallets opfattelse tilsiger hensynet til beskyttelse af borgernes fortrolige kommunikation med andre også en beskyttelse af oplysninger om, *hvem* der er kommunikeret med. Dette er også lagt til grund i Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1023/1984 om politiets indgreb i meddelelshemmeligheden og anvendelsen af agenter.

En anvendelse af reglerne om edition vil således bl.a. indebære, at indgrebet som udgangspunkt kan anvendes ved alle former for kriminalitet. En begrænsning vil alene følge af en proportionalitetsafvejning i den konkrete sag, dvs. om indgrebet står i misforhold til sagens betydning og den ulempe, som indgrebet kan antages at medføre. Efter reglerne om indgreb i meddelelshemmeligheden kan indgrebet – bortset fra de i loven særligt opregnede lovovertrædelser – kun anvendes ved efterforskning af lovovertrædelser, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover.

Flertallet tager afstand fra mindretallets forslag, der er omtalt nedenfor. Flertallet peger i den forbindelse på, at mindretallets forslag indebærer, at også pålæg til teleselskabet om registrering af teleoplysninger i en periode frem i tiden vil skulle behandles efter reglerne om edition. Disse regler indeholder – i modsætning til reglerne om indgreb i meddelelshemmeligheden – ikke bestemmelser om frister for sådanne indgreb, idet reglerne om edition i alt væsentligt er tænkt anvendt på allerede eksisterende oplysninger. Reglerne om edition indeholder heller ikke regler om beskikkelse af advokat for indehaveren af den pågældende telefon og foreslås af mindretallet kun ændret således, at der skal ske advokatbeskikkelse for den sigtede, der ikke behøver at være identisk med indehaveren af telefonen. Flertallet finder således, at mindretallets forslag på flere punkter indebærer en svækkelse af de retsgarantier, som de gældende regler om indgreb i meddelelshemmeligheden er udtryk for.

Et *mindretal* i udvalget (4 medlemmer) finder, at det ved teleoplysninger, der allerede lagres i anden sammenhæng, bør være en tilstrækkelig garanti, at der af retten afsiges kendelse om edition. Oplysningerne er ikke mere følsomme end en række andre oplysninger, der kan udleveres efter reglerne om edition, og det kræver i dag ikke et særligt indgreb fra teleselskabernes side at fremskaffe oplysningerne. Mindretallet peger på, at teleoplysninger er det mindst indgribende af de indgreb, der reguleres af reglerne om indgreb i meddelelshemmeligheden. Ved indgrebet får politiet ikke kendskab til indholdet af kommunikationen, ligesom kommunikationen ikke unddrages modtageren.